

Tlf: 96 20 76 00
frederikshavn@bdo.dk
www.bdo.dk

BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab
Rimmens Alle 89, Box 712
DK-9900 Frederikshavn
CVR-nr. 20 22 26 70

FREDERIKSHAVN GYMNASIUM OG HF-KURSUS

UDSKRIFT AF REVISIONSPROTOKOL

SIDE 1 - 15

VEDRØRENDE ÅRSREGNSKABET 2016

FREDERIKSHAVN GYMNASIUM OG HF-KURSUS, INSTITUTIONSNR. 813.012

PROTOKOLLAT VEDRØRENDE ÅRSREGNSKABET 2016

Som bestyrelsesvalgte revisorer for Frederikshavn Gymnasium og HF-kursus har vi afsluttet den i bekendtgørelse nr. 1596 af 14. december 2015 foreskrevne revision af årsregnskabet for 2016. Årsregnskabet udviser et resultat på 1.757 tkr., samlede aktiver på 54.034 tkr. og en egenkapital ved årets udgang på 4.478 tkr.

I forbindelse med afslutningen af revisionen skal vi redegøre for følgende:

1. Overordnede kommentarer og risikofaktorer.
2. Oplysning om revisors påtegning på årsregnskabet.
3. Finansiell revision.
4. Forvaltningsrevision.
5. Assistance og rådgivning.
6. Revisortjekliste.
7. Revisors habilitetserklæring mv.

1. Overordnede kommentarer og risikofaktorer

1.1 Opfølgning på bemærkninger og anbefalinger fra sidste års revisionsprotokollat

Der var ikke væsentlige bemærkninger eller anbefalinger i sidste års revisionsprotokollat.

1.2 Forhold af væsentlig betydning for vurdering af årsregnskabet og/eller forvaltningen

Revisionen har ikke givet anledning til at fremhæve særlige forhold, der er af betydning for ledelsens vurdering af årsrapporten eller i forbindelse med vores undersøgelser af sparsommelighed, produktivitet og effektivitet. Det er vores opfattelse, at institutionens regnskabsvæsen og forretningsgange fungerer ordentligt og hensigtsmæssigt, samt at institutionen forvalter midlerne på en forsvarlig måde.

Vi henviser til vores kommentarer i de efterfølgende afsnit, som efter vores opfattelse bør indgå i ledelsens vurdering og godkendelse af årsrapporten samt i vurderingen af forvaltningen.

1.2.1 Tilsynssager hos Rigsrevisionen, styrelsen mv.

Vi har forespurgt institutionen, om der i regnskabsåret har været eller er igangværende tilsynssager. Institutionen har oplyst, at der ikke har været tilsynssager i regnskabsåret eller er igangværende tilsynssager hos hverken Rigsrevisionen eller styrelsen.

2. Oplysning om revisors påtegning på årsregnskabet

Godkender bestyrelsen årsregnskabet i den nuværende form, vil vi forsyne det med en påtegning uden forbehold, omtale af væsentlig usikkerhed vedrørende fortsat drift, fremhævelse af forhold og andre rapporteringsforpligtelser.

2.1 Korrigerede og ikke korrigerede fejl

Vi er under vores revision blevet opmærksomme på følgende fejl og mangler, som efter den daglige ledelses opfattelse er uvæsentlige både enkeltvis og samlet (tkr.):

Nye vinduer i gårdhave udgiftsført men ikke leveret i 2016	214
Manglende periodisering af abonnementsudgift (Aqoola workflow system 2017-2020).	122
I alt	336

De anførte forhold er ikke korrigeret i årsregnskabet.

Under hensyntagen til omfang og art af de konstaterede forhold er vi enige med ledelsen i deres vurdering af uvæsentligheden i de anførte forhold.

3. Finansiell revision

3.1 Juridisk - kritisk revision

3.1.1 Institutionens formål

Vi har ved vores revision vurderet, at institutionens formål er klart defineret. Vi har ikke konstateret forhold, der giver os anledning til at formode,

- At institutionen i sit virke ikke er uafhængig, og
- At institutionens midler ikke anvendes i overensstemmelse med de givne vilkår og institutionens formål.

Det er vores opfattelse, at institutionen har fastsat interne forretningsgange og kontroller og udøver ledelsesmæssige tilsyn. Vi har efterprøvet om bevillingsregler/-forudsætninger, regnskabsregler og disponeringsregler er overholdt.

3.2 Forretningsgange og interne kontroller, dispositioner, registreringer og regnskabsaflæggelse

Vi har efterprøvet institutionens væsentligste forretningsgange, dispositioner, registreringer og regnskabsaflæggelse, herunder at institutionen følger retningslinjerne i:

- Lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse med tilhørende bekendtgørelser, cirkulærer mv. samt institutionens vedtægter.
- Institutionens regnskabsinstruks.
- Styrelsen for Undervisning og Kvalitets instrukser.
- Styrelsen for Undervisning og Kvalitets tilskudsmeddelelser.
- Paradigme for årsrapport og vejledning om udarbejdelse af årsrapport for statsfinansierede institutioner under Undervisningsministeriet.

3.2.1 Revisionens formål, tilrettelæggelse, udførelse og rapportering

Revisionens formål, planlægning, udførelse og rapportering er uændret i forhold til tidligere. Vi henviser til aftalebrevet af 29. august 2016.

I henhold til revisionsbekendtgørelsen udføres revisionen også i overensstemmelse med god offentlig revisionsskik og omfatter derfor ud over den finansielle revision tillige en vurdering af, om der er taget skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler, der er omfattet af regnskabet ("forvaltningsrevision").

Forvaltningsrevisionen er udført integreret og sideløbende med den finansielle revision og har bl.a. omfattet stikprøvevis gennemgang af systemer, beslutningsgrundlag og rapporter, analyser af udgifts- og indtægtsposter, undersøgelser af nøgletal mv. samt analyser af budgetafvigelser.

Revisionen er i øvrigt tilrettelagt under hensyntagen til institutionens forretningsgange og kontrolforanstaltninger.

Revisionen gennemføres med udgangspunkt i en af os udarbejdet revisionsstrategi. Revisionsstrategien skal sikre, at revisionen fokuseres mod de væsentligste og mest risikofyldte forretningsmæssige og administrative områder af betydning for årsrapporten.

3.2.2 Regnskabsføring og interne kontroller

Revisionen i årets løb har til formål at undersøge og vurdere, om institutionens rapporteringssystemer, forretningsgange og interne kontroller fungerer forsvarligt. Formålet hermed er at påse, hvorvidt der forefindes korrekte, troværdige og rettidige bogholderiregistreringer som grundlag for regnskabsaflæggelsen.

Vi har i årets løb gennemgået forretningsgangene og den interne kontrol på følgende områder:

- Beholdningseftersyn
- Statstilskud
- Lønninger og gager
- Omkostninger

Det er stikprøvevis påset, at bilagsmaterialet er forsynet med de foreskrevne attestationer og godkendelser af de dertil bemyndigede, samt at de foreskrevne forretningsgange i henhold til gældende instrukser er overholdt.

Det er vores opfattelse, at de gennemgåede forretningsgange og kontrolforanstaltninger under hensyntagen til institutionens opgaver og størrelse opfylder de krav, der kan stilles til en god og pålidelig forvaltning omkring disponering, godkendelse, registrering og betaling.

Der er tilrettelagt et fornuftigt ledelsestilsyn, og det er vores vurdering, at de forskellige procedurer og forretningsgange løbende tilpasses organisationens udvikling.

Baseret på det udførte arbejde er det vores indtryk, at institutionens registreringssystemer og forretningsgange fungerer betryggende og som forudsat.

3.2.3 Den generelle it-sikkerhed på det administrative område

Generelle it-kontroller er de kontroller, som ledelsen har etableret vedrørende institutionens væsentlige it-platforme, med henblik på at opnå en velkontrolleret og sikker it-anvendelse og dermed understøtte en pålidelig databehandling i it-baserede forretningsprocesser.

Frederikshavn Gymnasium har outsourcet væsentlige områder af de generelle it-kontroller til KMD og Silkeborg Data.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at uddannelsesinstitutionen på en række områder, i alle væsentlige henseender, har implementeret hensigtsmæssige interne it-kontroller, der medvirker til at opretholde informationernes integritet og sikkerheden af data, som it-systemerne behandler i forhold til regnskabsføringen og regnskabsaflæggelsen.

3.2.4 Revision af primobalance

Vi har i forbindelse med dette års revision foretaget revision af primobalancen, da vi er tiltrådt som revisorer i løbet af regnskabsåret. I forbindelse med revisionen af primobalancen har vi gennemgået grundlaget for årsrapporten 2015. Vi har endvidere vurderet tidligere revisors kompetencer og uafhængighed.

Revisionen har ikke givet anledning til bemærkninger.

3.2.5 Statstilskud

Til brug for beregning og udbetaling af tilskud til institutionen har vi løbende i 2016 foretaget attestationer af antal årselever på de enkelte uddannelser. Vi har i den forbindelse gennemgået institutionens forretningsgange for elevregistrering og har ved stikprøver kontrolleret overensstemmelsen mellem elevindberetning og elevregistrering.

Taxametertilskud for 2016 er afstemt til de attesterede indberetninger og til tilskudsoversigter fra ministeriet. Herudover har vi påset, at tilskud er korrekt periodiseret.

Vores revision af området har ikke givet anledning til bemærkninger.

3.2.6 Løn

Vi har foretaget stikprøvevis revision af de faktorer, som har betydning for de ansattes løn- og ansættelsesforhold på institutionen. Vi har ligeledes gennemgået institutionens forretningsgange på lønområdet og har ved stikprøver blandt andet kontrolleret:

- Om der foreligger underskrevet ansættelsesbrev på udvalgte medarbejdere.
- Om ansættelse og indplacering foretages korrekt ud fra uddannelse og anciennitet.
- Om tillæg og vederlag er ydet i overensstemmelse med faste regler.
- Om kildeskattelovens bestemmelser om indberetning af A- og B-indkomst er fulgt.
- Om de udvalgte medarbejdere har fået udbetalt en løn svarende til indplacering mv.
- Om institutionen indrapporterer korrekt til Silkeborg Data.
- Om feriepenge mv. til fratrådte medarbejdere afregnes korrekt.

Herudover har vi i tilknytning til revisionen af årsregnskabet foretaget en total afstemning af løn udbetalt gennem Silkeborg Data og løn udgiftsført i Navision.

Revisionen har omfattet stikprøvevis kontrol af, at institutionens dispositioner sker i overensstemmelse med de af Finansministeriet fastsatte eller aftalte bestemmelser om løn- og ansættelsesvilkår for det ved institutionen ansatte personale.

Det er vores opfattelse, at institutionen overholder de oplyste forretningsgange på lønområdet, og at institutionens administration af lønområdet generelt fungerer tilfredsstillende og er varetaget af et velkvalificeret personale.

Vores revision af området har ikke givet anledning til bemærkninger.

3.2.7 Andre væsentlige områder

Resultatopgørelsen

Resultatopgørelsen kan specificeres således i tkr.:

	2016	2015
Statstilskud	59.011	62.095
Deltagerbetaling og andre indtægter	175	237
Indtægter i alt	59.186	62.332
Undervisningens gennemførelse	43.804	46.151
Markedsføring	195	134
Ledelse og administration	4.640	5.235
Bygningsdrift	7.614	8.527
Aktiviteter med særlige tilskud	647	981
Driftsudgifter i alt	56.900	61.028
Resultat før finansielle poster	2.286	1.304
Finansielle indtægter	173	120
Finansielle omkostninger	702	1.006
Årets resultat	1.757	418
Stx	566	600
HF	142	151
Årselever i alt	708	751

Årets resultat udgør 1.757 tkr. og er en fremgang på 1.339 tkr. i forhold til året før. Sammenlignet med 2015 er statstilskud faldet som følge af faldende årselevtal. Dette er dog mere end opvejet af besparelser på de forskellige omkostningsgrupper.

Der var budgetteret med et resultat for 2016 på 450 tkr. Årets resultat er 1.307 tkr. større end budgetteret. Resultatforbedringen skyldes et højere årselevtal end budgetteret og dermed højere statstilskud samt et mindre omkostningsforbrug end forventet jf. beskrivelse i ledelsens beretning.

Vores revision af området har ikke givet anledning til bemærkninger.

Omkostninger

Vi har gennemgået institutionens forretningsgange angående disponering af udgifter og har ved stikprøver kontrolleret:

- At forretningsgange, jf. institutionens regnskabsinstruks, er overholdt.
- At disponering er foretaget af dertil bemyndiget person.
- At omkostninger er bogført med det rigtige beløb på den rigtige konto, herunder art og formål, på det rigtige tidspunkt.
- At udgiften falder ind under institutionens formål.

Vi har gennemgået udvalgte omkostningskonti og kontrolleret, at interne dispositions- og godkendelsesregler efterleves.

Balancen

Materielle anlægsaktiver, 36.801 tkr.

Vi har gennemgået anlægsaktiverne, der pr. 31. december 2016 udgør 36.801 tkr. mod 37.731 tkr. ultimo 2015. Hovedparten af aktiverne består af grunde og bygninger til en bogført værdi af 35.495 tkr. Øvrige anlægsaktiver på 1.307 tkr. består af undervisningsudstyr, andet udstyr og inventar.

Vi har afstemt regnskabsposterne til anlægskartoteket og vurderet, hvorvidt indregning og måling stemmer overens med den fastlagte regnskabspraksis, og herunder at aktiverne vurderes at være til vedvarende brug for Frederikshavn Gymnasium og HF-kursus.

Ved vores gennemgang af institutionens rutiner for registrering af inventar mv. har vi stikprøvevist kontrolleret, at nyanskaffelser er registreret i institutionens anlægskartotek i henhold til regnskabsbekendtgørelsens § 4. Der har i årets løb været tilgang på i alt 483 tkr. som vedrører fjernvarmeinstallation.

Vi har stikprøvevis kontrolleret den fysiske tilstedeværelse af de i anlægskartoteket opførte aktiver samt stikprøvevis kontrolleret årets tilgang til købsbilag.

Endelig har vi gennemgået de foretagne afskrivninger og påset, at anlægsaktiverne afskrives i overensstemmelse med anvendt regnskabspraksis. De foretagne afskrivninger er efter vores vurdering tilstrækkelige til dækning af årets værdiforringelse, og vi anser vurderingen af anlægsaktiverne som forsvarlig.

Vores revision af området har ikke givet anledning til bemærkninger.

Omsætningsaktiver, 17.233 tkr.

Omsætningsaktiverne, der udgør 17.233 tkr., består af tilgodehavender, periodeafgrænsningsposter, værdipapirer og likvide beholdninger.

Tilgodehavender fra salg pr. 31. december 2016 udgør i alt 738 tkr. mod 705 tkr. pr. 31. december 2015. Vi har gennemgået listen over tilgodehavender pr. 31. december 2016. Det er efter gennemgangen af tilgodehavenderne vores opfattelse, at de ikke indeholder væsentlige tabsrisici.

Vi har påset, at mellemværender med pengeinstitut er optaget til saldiene pr. 31. december 2016. Saldiene er afstemt til engagementsoversigter fra pengeinstitutter.

Vi har påset, at værdipapirer er optaget til dagsværdi i overensstemmelse med beholdningsoversigt pr. 31. december 2016 fra institutionens pengeinstitut.

Vi kan efter vores gennemgang tilslutte os de i årsregnskabet foretagne værdiansættelser.

Vores revision af området har ikke givet anledning til bemærkninger.

Beholdningseftersyn

Revisionens formål er at kontrollere, om de interne regler for afstemning af mellemværende med pengeinstitutter overholdes, herunder at kassebeholdningen dagligt afstemmes.

Den 7. december 2016 foretog vi et uanmeldt revisionsbesøg, hvor bl.a. de likvide beholdninger blev optalt. Beholdningernes tilstedeværelse konstateredes.

Vi har endvidere gennemgået forretningsgangen for afstemning af konti i pengeinstitut. Forretningsgangen skal bl.a. sikre, at der jævnligt foretages afstemning med bankens noteringer i henhold til den vedtagne forretningsgang. Det er påset, at de interne regler overholdes, og at afstemningerne er af god kvalitet.

Vores revision af området har ikke givet anledning til bemærkninger.

Egenkapital, 4.478 tkr.

Egenkapitalen udviser pr. 31. december 2016 en saldo på 4.478 tkr., der fremkommer ved, at den positive egenkapital pr. 1. januar 2016 på 2.720 tkr. er forøget med årets resultat for 2016, der udgør et overskud på 1.758 tkr.

Vores revision af området har ikke givet anledning til bemærkninger.

Langfristet gæld, 30.071 tkr.

Vi har kontrolleret afstemningen af langfristet gæld til långivers noteringer. Vi har endvidere kontrolleret den opgjorte saldo for amortisering af låneomkostninger og kurstab.

Vores revision af området har ikke givet anledning til bemærkninger.

Kortfristet gæld, 19.486 tkr.

Den kortfristede gæld består pr. 31. december 2016 af sædvanlige gældsposter. Vi har gennemgået afstemningerne og stikprøvevis foretaget sammenholdelse til eksterne kontoudtog mv.

For skyldige og afsatte beløb har vi gennemgået og vurderet grundlaget for de foretagne reservationer.

Vi kan efter vores gennemgang tilslutte os de i årsregnskabet foretagne værdiansættelser.

Vores revision af området har ikke givet anledning til bemærkninger.

Moms

For vurdering af korrekt opgørelse af momskompensation hos Undervisningsministeriet har vi ligeledes foretaget en gennemgang af institutionens momsberegning, hvilket vi ikke har bemærkninger til.

Forsikringer

Frederikshavn Gymnasium og HF-kursus er forsikret gennem Statens Selvforsikringsordning. For regnskabsåret 2016 udgør institutionens selvrisiko 592 tkr. svarende til 1% af samlede indtægter. Institutionens udgifter til selvforsikring i 2016 har udgjort 32 tkr.

Bestyrelsesprotokol

Bestyrelsens beslutningsprotokol er gennemgået, og det er påset, at beslutninger af økonomisk karakter er truffet inden for Frederikshavn Gymnasium og HF-kursus' vedtægter og almindeligt gældende regler. Vi har ligeledes påset, at revisionsprotokollen er underskrevet af bestyrelsen.

Sociale klausuler

Institutionen er opmærksom på de forhold, der er knyttet til bestemmelserne om klausuler på det sociale arbejdsmarked. Institutionen har en handlingsplan for beskæftigelse af medarbejdere ansat på særlige vilkår, jf. bkg. nr. 1274 af 4. december 2006 om sociale klausuler som betingelse for modtagelse af statstilskud på selvejende uddannelsesinstitutioner.

Besvigelser

I forbindelse med planlægning af vores revision har vi forespurgt ledelsen om risikoen for besvigelser. Ledelsen har oplyst, at den ikke har kendskab til besvigelser eller igangværende undersøgelser af formodede besvigelser.

Vi kan oplyse, at vi under revisionen af årsregnskabet ikke er stødt på forhold, der kunne indikere besvigelser eller forsøg herpå. Besvigelser er betegnelsen for en bevidst handling udført af en eller flere personer blandt den daglige ledelse, den overordnede ledelse, medarbejdere eller tredjeparter, hvor vildledning for at opnå en uberettiget eller ulovlig fordel er involveret. Revisionen af årsregnskabet fokuserer alene på besvigelser, der fører til væsentlig fejlinformation i regnskabet. Vi har således ikke foretaget juridiske vurderinger af, hvorvidt besvigelser faktisk er forekommet.

Ledelsens regnskabserklæring

I forbindelse med aflæggelsen af årsregnskabet har institutionens ledelse over for os afgivet en skriftlig bekræftelse (regnskabserklæring) om årsregnskabets fuldstændighed, såsom oplysninger om pantsætninger, garantistillelser, retssager, besvigelser, begivenheder efter balancedagen samt andre vanskeligt reviderbare områder.

4. Forvaltningsrevision

Vi har ud over den finansielle revision, herunder den juridisk-kritiske, foretaget forvaltningsrevision. Forvaltningsrevisionen er udført integreret og sideløbende med den finansielle revision af årsregnskabet og har omfattet en vurdering af økonomistyringen, sparsommelighed, produktivitet og effektivitet.

Vurderingerne er bl.a. baseret på den administrative tilrettelæggelse af opgavevaretagelsen, de økonomiske dispositioner, der er foretaget, analyser og sammenligninger af indtægts- og omkostningsposter, beregning af nøgletal, budgetafvigelser, budgetforudsætninger, målfastsættelse og -opfyldelse, usædvanlige tendenser i udviklingen samt løbende styringsprocesser.

Det er vores opfattelse, at institutionen generelt har en forsvarlig administration ved forbrug af offentlige midler, og at institutionen lever op til de forventninger, der stilles med hensyn til økonomistyring samt en sparsommelig, produktiv og effektiv styring af institutionens forhold.

4.1 Økonomistyring

Institutionens ledelse udarbejder forud for hvert regnskabsår et budget for institutionens aktiviteter. Udarbejdelsen af budgettet for institutionen indeholder mange usikre forudsætninger og skøn, og der kan derfor opstå forholdsvis store afvigelser til budgettet i forbindelse med opfølgninger i årets løb.

Der udarbejdes kvartalsvise økonomirapporter til den daglige ledelse til brug for den løbende økonomistyring.

I årsregnskabet er der udarbejdet en række nøgletal og specifikationer, der nærmere belyser driften og udviklingen på de enkelte aktiviteter.

Økonomifunktionen udarbejder til eget brug diverse analyser og prognoser.

Det er vores opfattelse, at institutionen har tilrettelagt en god økonomistyring, således at bestyrelsen og ledelsen har kunnet forestå den overordnede økonomiske ledelse af skolen.

Gennemgangen har ikke givet anledning til kommentarer.

4.1.1 Budget for det kommende regnskabsår

Vi har fået forelagt det af bestyrelsen godkendte udarbejdede budget for 2017. Resultatbudgettet udviser et resultat på 464 tkr.

4.1.2 Det finansielle beredskab

Institutionen har i henhold til pengestrømsopgørelsen for 2016 forøget det likvide beredskab med 4.336 tkr. Likvide beholdninger incl. værdipapirer udgør 15.995 tkr. pr. 31. december 2016. Det er vores vurdering, at institutionens likviditetsmæssige situation er tilfredsstillende.

Det er vores opfattelse, at udviklingen i skolens likviditet er rimelig og muliggør finansiering af driften og de budgetterede investeringer for det kommende år.

4.2 Sparsommelighed

Vi har i forbindelse med vores revision stikprøvevis vurderet, om institutionens dispositioner er i overensstemmelse med de almindelige normer for, hvad der under hensyntagen til institutionens art og størrelse kræves af en hensigtsmæssig og sparsommelig forvaltning af offentlige midler, herunder hvorvidt varer og tjenesteydelser er erhvervet på en økonomisk måde under hensyn til pris, kvalitet og kvantitet samt de af bestyrelsen udstukne retningslinjer.

Revisionen af sparsommelighedsaspektet udføres enten ved direkte vurdering af de enkelte transaktioner eller ved indirekte vurdering af den måde, forvaltningen af ressourcerne er tilrettelagt samt en vurdering af andre forhold.

Vi har gennemgået institutionens dispositioner i forbindelse med generelle indkøb og større anskaffelser. Det er vores opfattelse, at varer og tjenesteydelser overordnet set er erhvervet efter nøje afvejning af pris og kvalitet.

Institutionen har løbende fokus på, at indkøb af varer og tjenesteydelser foregår så sparsommeligt som muligt.

Lønomkostninger og personale

Institutionens ansatte aflønnes efter indgåede overenskomster. Det er vores vurdering, at institutionen ikke afholder lønudgifter til overkvalificeret personale, ligesom medarbejderstaben så vidt muligt tilpasses forholdene. Der er vores indtryk, at institutionen har fokus på lærertimerne for at undgå unødigt overtid og unødvendig undertid.

Indkøbspolitik, tilbud/rabatter/licitationer

Indkøb foretages, hvor det efter institutionens overbevisning er økonomisk mest fordelagtigt. Institutionen indkøber hos virksomheder, der har indgået rammekontrakter, men formår også selv at forhandle bedre aftaler med lokale leverandører. Institutionen undersøger priser og rabatter med jævne mellemrum, og der indgås købsaftaler med leverandører. I det omfang det er muligt, sker der genbrug af materialer.

Institutionens bygningsansvarlige har bl.a. til opgave at sikre, at serviceleverancer foretages på gunstige vilkår. Ved anskaffelse af større materiel indhentes flere pristilbud. Ved vedligeholdelses- og reparationsudgifter vedrørende ejendomme og materiel vurderes det løbende, om en nyanskaffelse vil være mere fordelagtig.

Der er vores opfattelse, at institutionen anvender fornøden omhu i forbindelse med større indkøb, og at der er fokus på optimering af indkøb.

Rejseafregninger og repræsentation i øvrigt

Rejseafregningerne er undersøgt for:

- At der foreligger attestation af en bemyndiget person.
- At der er tale om rimelige og relevante omkostninger.
- At udgiften falder ind under institutionens formål.
- At der foreligger tilfredsstillende underbilag.
- At afregningen indeholder oplysninger om deltagere, bestemmelsessted og formål med rejsen.
- At eventuelle diæter udbetales korrekt.

De øvrige repræsentationskonti er stikprøvevist kontrolleret til underliggende dokumentation, og det er påset, at deltagende personer og anledning fremgår af bilag, samt at der er tale om rimelige omkostninger.

Vores stikprøvevise gennemgang har ikke givet anledning til bemærkninger.

Likviditet og gældspleje

Vi har foretaget en vurdering af institutionens placering af overskydende likviditet i overensstemmelse med lov om institutioner for almen- og gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse mv. § 21, stk. 3. Institutionens overskydende likviditet er placeret i obligationer med en forrentning på 0,5-3,5%.

Vi har vurderet, at institutionens anbringelse af overskydende likviditet er sket på fornuftige vilkår.

Institutionens langfristede gæld er optaget i fastforrentede realkreditlån og i realkreditlån med rentetilpasning. Rentetilpasningslånene overvåges løbende med henblik på at kunne reagere mod renteændringer. Institutionen har således i året foretaget låneomlægning for at opnå en rentebesparelse. Eventuelle udsving afdækkes med finansielle instrumenter.

Vi har ikke konstateret forhold, der giver anledning til bemærkninger omkring institutionens sparsommelighed.

4.3 Produktivitet

Vurderingen af produktiviteten omfatter blandt andet undersøgelser af, om institutionens præstationsmål over en årrække har udviklet sig tilfredsstillende. Undersøgelsen foretages ved hjælp af nøgle og analyser over tid.

Forvaltningen af institutionens tilskudsmidler i form af den afledte produktivitet kan belyses ved udvalgte nøgletal for sammenhængen mellem de indsatte ressourcer og antallet af årselever.

Udvalgte nøgletal for produktivitet	2016	2015	2014	2013	2012
Årselever i alt	708	751	789	791	787

Indtægter og udgifter pr. årselev i tkr.

Indtægter pr. årselev	83.596	82.999	82.443	82.704	81.273
Omkostninger ekskl. renter pr. årselev ..	80.367	81.264	79.749	83.652	77.175
Undervisningsløn pr. årselev.....	58.154	57.445	55.859	59.150	54.543

Årselever pr. medarbejderårsværk

Lærerårsværk, uddannelse	69,7	74,4	78,5	79,5	77,8
Årselever pr. lærerårsværk	10,2	10,1	10,1	9,9	10,1
Årsværk, øvrige funktioner	17,3	19,0	19,5	20,6	22,2
Årselever pr. årsværk øvrige funktioner.	40,9	39,5	40,5	38,4	35,5

Der har i 2016 været fremgang i resultat pr. årselev. De realiserede indtægter pr. årselev overstiger de senere års indtægter. Herudover er omkostningerne også faldet i forhold til 2015.

Da lønomkostninger, herunder specielt lærerlønninger, udgør den overvejende andel af institutionens omkostninger, vil et væsentligt nøgletal i styringsmæssig henseende være årselev pr. lærerårsværk. I forhold til 2015 har der været en mindre stigning i undervisningsløn pr. årselev. Ser man på årselever pr. lærerårsværk, der i 2016 er på 10,2 ligger det på niveau med tidligere år. Det er et udtryk for, at institutionen trods nedgang i årselevtallet har formået at tilpasse lærerstaben hertil. Det samlede lærerårsværk er faldet med 4,7 fra 2015 til 2016.

Det er vores opfattelse, at såvel den daglige ledelse som bestyrelsen har stort fokus på at skabe sammenhæng mellem produktivitet og omkostningsforbrug, herunder nytænkning, således at institutionen kan opnå en lønsom drift.

Vi har ikke konstateret forhold, der giver anledning til bemærkninger omkring institutionens produktivitet.

4.4 Effektivitet

Vurderingen af effektiviteten omfatter blandt andet undersøgelser af, om institutionen har en veldefineret strategiplan og har etableret måleinstrumenter.

Undervisningsmiljøvurdering

Vi har påset, at institutionen har udarbejdet en undervisningsmiljøvurdering. Institutionen gennemfører årligt en analyse af elevernes undervisningsmiljø, hvor resultaterne evalueres. Undervisningsmiljøvurderingen er tilgængelig på institutionens hjemmeside.

Administrative fællesskaber

Institutionen indgår i administrative fællesskaber, herunder et lønadministrativt fællesskab og et indkøbsfællesskab.

Kvalitetsmål og styring

Elevoptagelse og frafald på uddannelserne er et af flere mål for institutionens effektivitet. Vi har noteret os, at institutionens ledelse har fokus på området og foretager evaluering af de opgjorte frafald.

Resultatlønskontrakter

Institutionens strategiske målsætninger kommer desuden til udtryk i resultatlønskontrakter.

Bestyrelsen er bemyndiget til at indgå resultatlønskontrakt med institutionens øverste leder og øvrige ledere. Formålet med resultatlønskontrakten er at beskrive konkrete mål, som institutionens leder særligt skal fokusere på i det kommende år. Kontrakterne skal fokusere på de strategiske indsatsområder, som bestyrelsen har valgt.

Institutionen har indgået resultatlønsaftaler med institutionens ledere, og disse bliver efter hver kontraktperiode evalueret og målopfyldelsesgraden af kontrakten bliver fastsat.

Bedømmelsen af målopfyldelsen foretages af lederen og dennes nærmeste overordnede, herunder er det bestyrelsen, der bedømmer rektors målopfyldelse. Vi har stikprøvevist kontrolleret, at der foreligger underskrevne bedømmelseskemaer i personalesagen.

Kvalitets- og Tilsynsstyrelsen har udtalt, at en tilfredsstillende præstation ikke nødvendigvis skal medføre en maksimal udbetalingsgrad. En udbetalingsgrad på 100% forventes således kun i særlige tilfælde. Der er 5 medarbejdere, der har haft resultatlønskontrakt og de har alle opnået en målopfyldelse på 96% af resultatlønskontrakten.

Styrelsen har udtrykt, at der ved høje opnåelsesprocenter forventes et stigende ambitionsniveau i det følgende års kontrakter.

Det er vores vurdering, at resultatlønskontrakterne er indgået i overensstemmelse med Ministeriets bemyndigelse af 27. juni 2013.

Efter vores vurdering har institutionens ledelse og bestyrelse fokus på effektivisering. Vi har ikke konstateret forhold, der giver anledning til bemærkninger omkring institutionens effektivitet.

5. Assistance og rådgivning

Ud over revisionen i henhold til revisionsinstruksen har vi udført følgende opgaver:

- Gennemgang og attestation af indberetninger med oplysninger til brug for fastsættelse af tilskud.
- Assistance i forbindelse med udarbejdelse af årsrapporten for 2016.

6. Revisortjekliste

Revisortjeklisten er en integreret del af revisionsprotokollatet.

Tjeklisten er udfyldt i tilknytning til revisionen af årsrapporten.

Besvarelsen af tjeklistens enkelte spørgsmål er baseret på stikprøvevise undersøgelser vedrørende de pågældende forhold, gennemgange af forretningsgange eller af mere overordnede vurderinger af forholdene. Revisionen er udført med særlig henblik på besvarelsen af tjeklisten.

Bemærkninger til områder, som besvares positivt, kan være omtalt i protokollen, medmindre vi ikke finder disse væsentlige. Ved negative besvarelser er der redegjort nærmere for forholdet andetsteds i revisionsprotokollen.

7. Revisors habilitetserklæring mv.

I henhold til ministeriets bekendtgørelse om revision og tilskudskontrol m.m. nr. 1596 af 14. december 2015 erklærer undertegnede:

- at vi opfylder de i lovgivningen indeholdte habilitetsbetingelser,
- at vi under vores revision har modtaget alle de oplysninger, vi har anmodet om,
- at revisionen ikke har givet anledning til bemærkninger med hensyn til, om tilskuddene er anvendt i overensstemmelse med de givne vilkår,
- at revisionen ikke har givet anledning til bemærkninger med hensyn til, om refusion og tilskudsgrundlag er opgjort i overensstemmelse med gældende regler.

Frederikshavn, den 15. marts 2017

BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab

Louise Troelstrup Lund
Statsautoriseret revisor

Forevist, den 15. marts 2017

Torben Gern Madsen
Formand

Gert Nygaard

Lars Døvling Andersen

Birgit S. Hansen

Jakob Johnsen

Maria Rebekka Holm Andersen

Trine Stenfeldt

Kamilla Burskov Kjærsgaard

Allan Salih

Revisortjekliste

Institutionsnr.: 813.012

Institutionens navn: Frederikshavn Gymnasium og HF-kursus

Regnskabsår 2016

Revisortjeklisten udarbejdes til brug for styrelsens gennemgang af årsrapporter for de regulerede institutioner. Styrelsen anvender desuden tjeklisten i forbindelse med planlægningen af tilsyn samt til statistiske formål.

Tjeklisten udfyldes af institutionens revisor i tilknytning til revisionen af årsregnskabet. Tjeklisten er en del af revisionsprotokollatet til årsregnskabet. Revisionsprotokollatets sider skal nummereres fortløbende. Institutionens bestyrelse er ansvarlig for, at institutionen foretager elektronisk indberetning til styrelsen af revisors besvarelse af revisortjeklisten efter retningslinjer fastsat af Styrelsen.

Besvarelsen af tjeklistens enkelte spørgsmål kan være baseret på stikprøvevise undersøgelser vedrørende de pågældende forhold, gennemgange af forretningsgange eller af mere overordnede vurderinger af forholdene. Revisionen udføres ikke med henblik på at afgive særskilte konklusioner om enkeltstående forhold i regnskabsaflæggelsen eller om forvaltningen, ligesom revisionen ikke udføres med særlig henblik på besvarelse af tjeklisten.

Revisors besvarelse af tjeklisten kan ikke træde i stedet for forbehold eller fremhævelser i revisionspåtegningen eller omtale i revisors rapportering af den udførte revision og konklusion vedrørende risiko-områderne, jf. § 20 i lov nr. 1167 af 9. september 2016 [om godkendte revisorer og revisionsvirksomheder \(revisorloven\)](#) og ministeriets bekendtgørelse om revision og tilskuds kontrol m.m. ved regulerede institutioner.

Vejledning til udfyldning af afkrydsningskolonnerne

I kolonnen "Afsnit i protokollat" anføres nummeret på afsnittet i revisionsprotokollatet. Det er vigtigt at afgive præcise henvisninger af afsnit i revisionsprotokollatet. En præcis henvisning kunne for eksempel være afsnit 5.2.1. Ved hvert afsnit skal der foretages en afkrydsning enten i kolonne "Kritiske bemærkninger", "Væsentlige bemærkninger/anbefalinger", "Ingen kritiske bemærkninger", "Udskudt til næste år" eller "Ikke relevant".

Oplysning om revisors påtegning på årsregnskabet

x	Revisors påtegning
x	Uden modifikationer og fremhævelse af forhold
	Væsentlig usikkerhed om fortsat drift
	Forbehold
	Fremhævelse af forhold vedrørende regnskabet
	Fremhævelse af forhold vedrørende revisionen
x	Udtalelse om juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision
	Andre rapporteringsforpligtelser i øvrigt
	Andre rapporteringsforpligtelser: Sammenligningstal i resultatopgørelsen i form af resultatbudget.

Punkt	Afsnit i protokol	Kritiske bemærkninger	Væsentlige bem./anbefalinger	Ingen kritiske bemærkninger	Udskudt, jf. revisionsplanlægning	Ikke relevant
Revisortjekliste <i>Har revisionen givet anledning til kritiske bemærkninger eller væsentlige anbefalinger vedrørende</i>						
Overordnede kommentarer og risikofaktorer						
1.	1.1			x		
2.	1.2			x		
3.	1.2.1					x
Finansiell revision						
4.	3.1			x		
5.	3.2			x		
6.	3.2.3			x		
7.	3.2.5			x		
8.	3.2.6			x		
9.						x
10.	3.2.7			x		
Forvaltningsrevision						
11.	4.1			x		
12.	4.2			x		
13.	4.3			x		
14.	4.4			x		